

Chinese tanden wijzen op eerder vertrek uit Afrika



65.000 jaar geleden verlieten de eerste leden van het geslacht Homo Sapiens - de moderne mens waar wij allemaal ook toe behoren - Afrika. Daar in de savannen van het huidige Kenia en Ethiopië was hij ruim 150 000 jaar eerder ontstaan. De route uit Afrika die de eerste moderne mensen namen liep langs de Arabische kust in de richting van Azië. Van daaruit verspreidden zij zich verder over de wereld. Deze aanname was gebaseerd op grootschalig genetisch onderzoek. Daaruit bleek namelijk dat verschillende oude Aziatische volkeren DNA-varianten in hun erfelijke genen hebben die 65.000 jaar moeten zijn ontstaan. Dat gegeven gecombineerd met het geologisch vaststaande feit dat in die periode het Arabisch schiereiland al dor en droog was - en dus een onoverkoombare hindernis vormde - leverde het bewijs dat de mens 65.000 jaar vanuit Oost-Afrika langs de kustlijn van het Arabisch schiereiland in de richting van India en verder naar Azië is getrokken.

Noordelijkere route

Die theorie is ernstig aan het wankelen gebracht door een spectaculaire vondst in het zuiden van China. Chinese archeologen troffen daar in een grot te Daoxian 47 menselijke tanden aan. Aan de hand van de geologie van de grot en tanden van dieren die daar ook werden gevonden concludeerden

▲ De 47 tanden die wellicht toebehoorden aan de eerste Homo Sapiens in China. (FOTO: S. XING)

SCHEDELS UIT ISRAËL

De oudste resten van moderne mensen buiten Afrika zijn schedels en skeletten van ongeveer 100.000 jaar oud, gevonden in de Israëliëse grotten Skhul en Qafzeh. Deze vroege populatie verdween weer, er kwamen Neanderthalers voor in de plaats. Sommige onderzoekers zien de oudste bewoning van Israël daarom als een mislukt eerste uitstapje van Homo Sapiens buiten Afrika, voordat hij écht uitwaierde over de wereld. Maar wellicht was de mens dus toen al verder getrokken, richting Arabië, India en China.

de onderzoekers dat de tanden behoorden aan mensen die tenminste 80.000 jaar geleden hadden geleefd en mogelijk zelfs 120.000 jaar.

Dus plotseling was er een enorm gat in de menselijke geschiedenis ontstaan. Want blijkbaar was de moderne mens dus al veel eerder vanuit Afrika in de richting van Azië getrokken dan gedacht en waarschijnlijk ook via een heel andere, veel noordelijker route, een route dwars door het Arabisch schiereiland in de richting van Noord-India en dan verder richting China. De fysisch antropoloog Michael Petraglia verbonden aan de universiteit van Oxford verdedigde deze theorie in het tijdschrift Nature als volgt: 'In Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten waren in het verleden al stenen werktuigen gevonden die 100.000 tot 120.000 jaar oud zijn. Ze leken sterk op de werktuigen die moderne mensen in diezelfde periode Afrika maakten. Maar omdat er nooit fossielen bij gevonden waren, kon men niet hard maken dat het om dezelfde moderne mens ging.'

Toegankelijker

Een extra argument voor deze noordelijke route is dat 130.000 tot 80.000 jaar geleden het Arabisch schiereiland veel toegankelijker was dan in de latere periode. Het was niet de dorre woestijn maar een relatief natte streek. Eenvoudig te passeren dus.

Maar als Homo Sapiens al zo vroeg de reis richting Azië maakte waarom duurde het vervolgens zo lang voordat hij Europa bereikte? Volgens de Chinese onderzoekers zouden de Europese Neanderthalers de moderne mens zo lang buiten de deur hebben gehouden.

Archeoloog Robin Dennell van de universiteit van Exeter heeft een heel andere verklaring. 'De moderne mens was een jager van de warme savanne. Logisch dat ze eerst oostwaarts trokken en pas later naar het noorden, naar de ijsskoude winters.' Er is natuurlijk ook nog een andere mogelijkheid namelijk dat veel oudere sporen van de aanwezigheid van de moderne mens in Europa gewoon nog niet gevonden zijn of gewoon gemist. ◀